

El món del treball: mercat laboral a Espanya

El mercat laboral espanyol té regles concretes, sectors amb futurs molt distints i un problema crònic que quasi ningú sap explicar bé: l'atur juvenil més alt d'Europa. Abans de triar professió convé llegir el mapa.

Temps estimat de lectura: ~16 min · Sabers LOMLOE: E.1, E.2, E.3 · Prerequisits: cap especial (esta unitat obri el Bloc E sobre el món laboral). En acabar esta unitat sabràs: Interpretar les tres taxes de l'EPA (activitat, atur i ocupació) i distingir població activa d'inactiva.

“

*El món del treball canvia ràpid.
Esta unitat ensenya a llegir les
dades del mercat laboral espanyol:
com es mesura la desocupació
(EPA, SEPE), quins sectors
concentren ocupació i quins estan
en declivi, quines professions tenen
futur (IA, sostenibilitat, cures) i
quines tres formes hi ha de tindre
treball (compte d'altri,
autoocupació, in...*

EL CAS

150.000 vacants sense cobrir i 26 % d'atur juvenil al mateix temps

Fins ara hem treballat l'autoconeixement, l'entorn, la presa de decisions i els itineraris formatius. Arriba el moment de mirar l'altre costat del pont: el mercat laboral al qual quasi tot el món acaba accedint, abans o després, via Batxillerat més universitat, via Formació Professional, o via entrada directa al treball.

Per què no es creuen les vacants amb els aturats? De qui és responsabilitat?

7.1 · Calcular les tres taxes de l'EPA a partir de les dades d'un municipi

Enunciat En un municipi fictici, Vilanova del Camp, l'EPA local mostra les següents dades al tancament del trimestre: Població de 16 anys o més: 20.000 persones. Persones ocupades (tene...

Població activa = ocupats + aturats = 9.600 + 1.400 = 11.000 persones.

Població inactiva = 20.000 – 11.000 = 9.000 persones (no s'usa en les fórmules, però convé saber quantes són).

Taxa d'activitat = (població activa / població de 16+) × 100 = (11.000 / 20.000) × 100 = 55 %. Interpretació: 55 de cada 100 persones en edat de treballar participen en el mercat laboral (treballen o busquen treball).

L'altre 45 % és inactiu....

§ 2

Els quatre sectors econòmics

Tota l'economia es repartix en sectors segons el tipus d'activitat. Tradicionalment es parlava de tres; hui és habitual afegir un quart que arreplega l'activitat més basada en coneixement i investigació.

Repartiment de l'ocupació a Espanya per sectors (dades INE, 2025). El quaternari encara es comptabilitza dins del terciari.

Sector primari (~3 % del PIB espanyol)

Activitats que extrauen recursos directament de la naturalesa: agricultura, ramaderia, pesca, silvicultura, mineria. A Espanya suposen al voltant del 3 % del PIB i donen ocupació a una mica menys del 4 % dels ocupats. Fa cent anys més de la meitat dels treballadors estaven ací; hui és la minoria.

§ 3

Professions de futur i professions en retrocés

Cap professió és completament immune ni completament segura

El mapa professional canvia més ràpid que mai per dos raons combinades: la transició digital (intel·ligència artificial, automatització, dades) i la transició ecològica (energies renovables, eficiència, nova mobilitat).

Treballadors amb FP de Grau Mitjà: al voltant de 23.000 €.

§ 4

Tres formes de tindre un treball

Lucía, autodidacta de FP, hui programadora en una empresa tecnològica

Quan es parla de "trobar ocupació" es pensa per defecte en una empresa que contracta, però eixa és només una de les tres formes legítimes de tindre treball a Espanya. Convé conèixer-les les tres. Treball per compte d'altri (~81 % dels ocupats).

§ 5

L'atur juvenil espanyol: l'anomalia europea

Espanya ostenta l'atur juvenil més alt de la UE de forma ininterrompuda des de 2008

Hi ha una xifra que convé memoritzar i entendre: en el primer trimestre de 2026, la taxa d'atur juvenil (16-24 anys) a Espanya era del 24,54 % (440.400 menors de 25 anys sense ocupació), segons l'EPA de l'INE. La mitjana de la Unió Europea ronda el 14-15 % (Eurostat).

§ 6

Com consultar les professions més demandades en la teua comunitat

L'essencial del mercat laboral espanyol

Les dades generals són útils, però les decisions es prenen amb dades concretes de la teua zona. Per sort, totes les comunitats autònomes i el SEPE publiquen dades accessibles. Este és el procés que convé seguir. La raó és un desajust de tres tipus —cap es resol fàcil—.

§ 7

Glossari

Població activa: persones de 16 o més anys que treballen (ocupats) o busquen treball activament (aturats). Població inactiva: persones de 16 o més anys que ni treballen ni busquen treball: estudiants a temps complet, jubilats, dedicats a la llar, incapacitat permanent.

§ 8

Per a aprofundir

Si vols llegir el mercat laboral amb dades reals i actualitzades, estes fonts oficials i divulgatives són accessibles i gratuïtes: Enquesta de Població Activa (EPA) — Institut Nacional d'Estadística (ine.es). Per què encaixa: la font primària de les tres taxes.

§ 9

Preguntas per a reflexionar

Estes preguntes no tenen una resposta única. Servixen per a discutir a classe o per a pensar individualment en tancar la unitat: Espanya duplica l'atur juvenil de la mitjana europea de forma sostinguda des de 2008.

§10

Cap a la Unit 8

Esta unitat ha presentat el mapa del mercat laboral. La següent entra en el detall del que passa una vegada t'incorpores a ell: els teus drets i deures com a treballador, què diu l'Estatut dels Treballadors, com funcionen la jornada, els descansos, les vacances, el SMI i la prevenció de riscos laborals.

Fins aquí la teoria

Continua al llibre de la unitat.